

שולחן המחקר: תפוח ודובדבן

נושא משפיע על זמינות המוטמעים לפרי הבודד יותר מאשר כל אחד משני הפרמטרים האלה בפני עצמו. עומס יבול כבד מגדיל את צריכת המים של העץ ע"י הפחתת פוטנציאל המים בגזע ובעלים כאחד. נראה כי כניסת העצים לתרדמת החורף בעונת הסתיו תלויה בהצטברות כמות מספקת של מוטמעים באברי העץ הרב שנתיים.

בחינת זני דובדבן וגודגדן בחוות פיכמן ובחוות מתתיהו בשנת 2008

שמעון אנטמן, גלית רדל, אריק וולך, יובל עגני

בשנים האחרונות הובאו ארצה ושחררו מההסגר זני דובדבן חמוץ ומתוק רבים. זני הדובדבן המתוק הובאו מהמטפח זייגר שבקליפורניה, ומתוכנית הטיפוח בתחנת הניסיונות סמרלנד – שבקנדה. זני הדובדבן החמוץ הובאו מהונגריה.

הזנים נטעו בשלוש חוות עם תנאי אקלים שונים מבחינת צבירת מנות הצינון. בחוות מתתיהו כ-700 מטר מעל פני הים ובחוות פיכמן בגובה כ-1000 מטר מעל פני הים. ואכן יש הבדלים ניכרים בהתנהגות הזנים בחוות השונות בכניסה לפוריות, ביבולים, בהסתדקויות ולפעמים אף במופע הפרי.

לאחר חמש שנות מחקר ובהתייחס לחלקות מסחריות בהן קיימים חלק מהזנים אפשר להסיק את המסקנות הבאות:

Minnie Royal = 91LA432 זן עם פוריות מצוינת הפריה עצמית טעם מצוין וכשר השתמרות טוב מאד גודל פרי בינוני קטן הזן מבשיל כשבוע עד עשרה ימים לאחר הבורלה.

Royal Dawn = 104EB90 זן עם פוריות מצוינת הפריה עצמית טעם מצוין גודל פרי גדול הזן מבשיל עשרה ימים לאחר הבורלה.

לזנים סמבה, סילביה, קריסטלינה איכויות פרי טובות מאד, אך פוריותם מוטלת בספק ולכן אינם מומלצים לנטיעה.

הזן **סוייט הרט** מתנהג במסחר באופן שונה מהחוות. במסחר הזן מצטיין באיכויות ופוריות מצוינת. נקטף כשבוע עד עשרה ימים לאחר הביג ומתאחסן בצורה טובה מאד. לזן דרישות צינון גבוהות והוא מומלץ להר הגבוה.

הזנים **סנדרה**, **סימפוני** פסולים.

ישנם זנים שהמסקנות אינן ברורות וצריך עוד שנת יבול או שתיים כדי לקבוע גורלם.

השפעת עקות חום ויובש בתחילת

העונה על נשירת חנטים בתפוח

אליעזר גולדשמידט, עמוס נאור, אמנון שוורץ, משה פליישמן, שאול נשיץ

האקלים החם יחסית בחורף משפיע לרעה על צבירת מנות צינון להשלמת התרדמה ועל שבירתה, והאקלים החם והיבש בעונת הגידול משפיע לרעה על האבקה וחנטה, נשירת חנטים, חלוקת תאים בפרי וקצב גידול הנוף והפרי. עוצמת נשירת החנטים משתנית בין שנים ואין בידנו בשלב זה כלים להעריך את פוטנציאל נשירת החנטים דבר המקשה על החלטות לגבי ממשק הדילול הכימי. אפיון כמותי של התנאים המשפיעים על עוצמת נשירת החנטים יסייע בתכנונו של ממשק מתאים.

הניסוי בוצע בעצי תפוח בוגרים מהזן דלישס זהוב בו ניתנו טיפולי השקיה ועומס יבול בטווח רחב של ערכים. התבצעו מדידות דו-שבועיות של פוטנציאל המים בגזע. פעמיים במשך העונה נמדדו בכל עצי הניסוי קצב הפוטוסינתזה המרבי, מוליכות הפיוניות, פוטנציאל המים בגזע ובעלים והפוטנציאל האוסמוטי בעלים. פעמיים במשך העונה נמדדה תכולת העמילן בענפים רב שנתיים בכל עצי הניסוי. הפירות שנשא כל אחד מהעצים נספרו ונשקלו, ולכל עץ נקבע שיעור המשקל היבש הממוצע בפירות. נערך מעקב אחר נשירת העלים בסתיו.

בתום שנת המחקר השלישית נמצא כי עומס יבול גבוה משפיע לרעה על מאזן המים של העץ. עצים הנושאים יבול כבד מצטיינים במוליכות פיוניות גבוהה יחסית לאלה הנהנים מאותו שיעור השקיה ונושאים יבול קל. הם שומרים פוטנציאל מים שלילי יותר בגזע ובעלים ופוטנציאל אוסמוטי שלילי יותר בעלים. פתיחת הפיוניות סמוך לשעות הצהרים מביאה לשימוש יעיל פחות במים של עצים אלה. עצים הנתונים בעקת מים במשך עונת הגידול, כניסתם לתרדמת החורף עלולה להתעכב באורח ניכר. נראה כי התופעה קשורה בזמינות מוטמעים נמוכה. תכולת העמילן בענפים רב שנתיים במהלך הקיץ עשויה לשמש מדד חד ערכי לזמינות המוטמעים בעץ, וקשורה באופן הדוק לקצב גדילת הפירות.

השילוב שבין מצב המים בו נמצא העץ במהלך עונת הגידול ובין עומס היבול שהוא

את המאמרים המלאים ניתן לקרוא במרכז המידע של מו"פ צפון באינטרנט

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת.דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il